

RIKSDAGENS SVAR 127/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av kyrkolagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av kyrkolagen (RP 121/2003 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 15/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 15 kap. 5 § 4 mom., 19 kap. 4 a och 6 §, 7 § 1 mom., 9 § och 11 § 4 mom., 20 kap. 7 § 3 mom. och 9 § 3 mom., 23 kap. 7 §, 24 kap. 2 § 3 mom. och 5 a—5 c § samt 25 kap. 2 §,

av dessa lagrum 19 kap. 4 a § sådan den lyder i lag 936/1996, 19 kap. 6 § sådan den lyder i lag 937/1996, 24 kap. 5 a § sådan den lyder i lag 1232/1999, 24 kap. 5 b § sådan den lyder i lag 619/1998 och 24 kap. 5 c § sådan den lyder i lag 306/2002 samt 25 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 937/1996,

ändras 2 kap. 3 § 1 mom., 3 kap. 1 § 1 mom., mellanrubriken före 6 kap. 15 § och 6 kap. 15 §, 7 kap. 5 §, 10 kap. 6 § 2 mom., 15 kap. 5 § 3 mom., 16 kap. 2 § 3 mom., 17 kap. 1—4 §, rubriken för IV avdelningen, 18 kap. 1 § 1 mom., 3 § 2 mom. 4 och 5 punkten och 3 mom., 19 kap. 1—4 och 5 §, rubriken för 7 § och 7 § 3 mom. samt rubriken för 11 §, 20 kap. 7 § 2 mom. 12 punkten och 9 § 1 mom., det inledande stycket i 22 kap. 2 § 1 mom. och 7 punkten och 2 mom. samt 6 § 6 punkten, rubriken för 23 kap. 4 §, 23 kap. 5 §, 24 kap. 1 § 1 mom., 3—5 och 6—10 §, 25 kap. 1 § 3 mom., 3 §, rubriken för 4 § och 4 § 3 mom., 5, 6, 9 och 11 §, 15 § 2 mom. samt 26 kap. 7 § 1 mom.,

av dessa lagrum 6 kap. 15 § samt 22 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten och 6 § 6 punkten sådana de lyder i nämnda lag 936/1996, 7 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 347/1998, 16 kap. 2 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 619/1998, 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 201/2000, 19 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 677/1997, 19 kap. 3 § sådan den lyder i lag 1691/1995, 19 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, 24 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 771/1996, 24 kap. 4 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lagar 1691/1995 och 936/1996, 24 kap. 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 649/2000, 24 kap. 8 § och 25 kap. 1 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 937/1996, 24 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1691/1995, 936/1996 och 347/1998, 24 kap. 10 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1232/1999, 25 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 706/1999 och 25 kap. 5 § sådan den lyder i nämnda lag 347/1998, samt

fogas till 17 kap. nya 5—8 §, till lagen nya 17 a och 17 b kap., till 18 kap. 3 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 201/2000, en ny 6 punkt, till 22 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 936/1996 och 306/2002, ett nytt 2 mom., till 23 kap. 4 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 24 kap. nya 11—16 §, till 25 kap. 4 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag 706/1999, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till kapitlet en ny 10 a § som följer:

2 kap.
Kyrkolagen och andra författningar som gäller kyrkan

och indragning av stift. Kyrkomötet beslutar även om ändring av stiftsgränserna, om inte något annat följer av 6 § 3 mom.

3 §

Valordning för kyrkan och verkställighetsbestämmelser. Publiceringen av författningar

Kyrkomötet utfärdar en valordning för kyrkan, som innehåller närmare bestämmelser om församlingsval samt om val av ombud till kyrkomötet och av medlemmar i stiftsfullmäktige, om val av biskop, präst, domkapitlets prästassessor och lekmannamedlem samt av kontraktsprost.

6 kap.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare

C. Övriga tjänster

15 §

Tjänster vid kyrkostyrelsen och domkapitlet och tjänstestadgan för dessa tjänster

3 kap.

Kyrkans administrativa och språkliga indelning

1 §

Stiftet

För den kyrkliga förvaltningen är landet indelat i stift. Kyrkomötet beslutar om grundande

Vid kyrkostyrelsen och domkapitlet finns för skötseln av deras uppgifter nödvändiga tjänster. Om besättande av dessa tjänster samt om tjänsteinnehavarnas ställning och skyldigheter bestäms utan hinder av 11 § i en av kyrkomötet antagen tjänstestadga, om inte något annat särskilt föreskrivs eller avtalas.

7 kap.

Allmänna stadganden

5 §

Jäv

En medlem i kyrkofullmäktige är jävig att delta i beslut som gäller honom eller henne personligen eller gäller en i jävsbestämmelsen i förvaltningslagen (434/2003) avsedd nära släkting till medlemmen eller en person som enligt nämnda bestämmelse kan likställas med en nära släkting. Då ordföranden eller vice ordföranden deltar såsom självskriven i någon annan församlingsinstitutions sammanträde tillämpas 2 mom. på denna.

Om inte något annat följer av 25 kap. 5 § 1 mom., gäller i fråga om jäv för övriga förtroendevalda samt för församlingens tjänsteinnehavare vad som i förvaltningslagen bestäms där om. Ett tjänste- eller arbetsförhållande eller ett motsvarande förhållande till församlingen eller den kyrkliga samfälligheten medför dock inte jäv för en förtroendevald eller tjänsteinnehavare i ett förvaltningsärende i vilket församlingen eller den kyrkliga samfälligheten är part, såvida han eller hon inte på basis av sitt anställningsförhållande har varit föredragande i ärendet eller annars på motsvarande sätt handlagt detta.

10 kap.

Kyrkorådet

6 §

Tillsynen över lagligheten av kyrkofullmäktiges beslut

Vidhåller fullmäktige sitt beslut, skall kyrkorådet underställa förvaltningsdomstolen för avgörande huruvida lagligt hinder föreligger för att verkställa beslutet. Förvaltningsdomstolen får inte avgöra ärendet förrän tiden för besvär över kyrkofullmäktiges beslut har gått ut.

15 kap.

Församlingens ekonomi

5 §

Redovisningsskyldiga

Har anmärkning framställts mot en redovisningsskyldig, beslutar kyrkofullmäktige om åtgärder skall vidtas mot denna för bevakande av församlingens intresse. Är det sannolikt att den redovisningsskyldige har förskingrat medel eller gjort sig skyldig till ekonomiskt missbruk eller annars uppsåtligt grovt brutit mot sina skyldigheter skall kyrkofullmäktige anmäla honom eller henne för åtal. Är brottet ringa behöver anmälan inte göras.

16 kap.

Kyrkböckerna och församlingens arkiv

2 §

Förandet av kyrkböckerna

Angående utlämnande av uppgifter ur kyrkböckerna och rättelse av fel gäller utöver 24 kap. 3 § 3 mom. vad som därom bestäms särskilt.

17 kap.

Begravningsväsendet

1 §

Anläggande och nedläggning av begravningsplats

Kyrkofullmäktige beslutar om anläggande, utvidgning och nedläggning av en begravningsplats. Beslutet skall underställas kyrkostyrelsen för fastställelse.

2 §

Gravrätt

Om rätten att gravsättas på församlingens begravningsplats bestäms i begravningslagen (457/2003). Kyrkorådet kan överlåta en gravrätt även till någon annan avliden än en som avses i 4 § begravningslagen. Rätt till en grav överläts i samband med ett dödsfall. Gravrätt kan samtidigt överlåtas även till den avlidnes anhöriga. Kyrkorådet kan av särskilda skäl överlåta en gravrätt även vid någon annan tidpunkt. Den som innehar en gravrätt kan överlåta denna rätt endast till församlingen.

Gravrätten överläts för en bestämd tid om högst 50 år. Gravrättens giltighetstid räknas från ingången av det kalenderår som följer på överlåtelserna av graven. Giltighetstiden upphör dock tidigast vid utgången av det kalenderår då det från den sista gravsättningen har förflutit 15 år, dock inte förrän graven kan återanvändas. Giltighetstiden för gravrätten kan på ansökan av rättsinnehavaren förlängas, om detta inte medför olägenhet för en ändamålsenlig organisering eller skötsel av begravningsplatsen. Gravrätten är i kraft endast så länge som graven utgör en del av en fredad begravningsplats. Gravrätten upphör utan uppsägning.

Bestämmelser om hur gravrätten upphör i det fall att skötseln av graven väsentligen försumats finns i 5 § 3 mom.

3 §

Innehavare av en gravrätt

Den som innehar en gravrätt företräder dem som får gravsättas i graven samt för talan i frågor som gäller graven så som föreskrivs i begravningslagen samt i denna lag och med stöd av den.

När graven överläts avtalas om vem som innehar gravrätten och vem som får gravsättas i graven. Om avtal inte har ingåtts inom ett år från den dag då graven överläts eller om det avtal som ingåtts inte kan följas på grund av att omständigheterna har förändrats, blir den avlidnes

efterlevande make innehavare av gravrätten eller, när det inte finns någon efterlevande make eller också denna är död, de närmaste arvingarna till den avlidne som först gravsatts i graven. Om arvingarna är flera skall de välja en innehavare av gravrätten som företräder dem i frågor som gäller graven. Meddelande om den nya innehavaren av gravrätten skall lämnas till den myndighet inom församlingen som svarar för begravningsväsendet.

Om de närmaste arvingarna till den avlidne som först gravsatts i graven inte har kunnat komma överens om en ny innehavare av gravrätten, kan kyrkorådet förordna en innehavare av gravrätten och ge företräde åt den som bor på orten eller den som har haft hand om skötseln av graven.

4 §

Gravsättningsordning

Om avtal inte har kunnat nås i enlighet med 3 § 2 mom. om vem som får gravsättas i graven, får i graven i första hand gravsättas den avlidne för vilken graven har överlåtits och dennes make samt dessutom släktingar i rätt ned- eller uppstigande led samt makar till dessa i den ordning som dödsfallen inträffar. Om det inte finns någon sådan släkting eller om den som innehar gravrätten samtycker till det, får i graven gravsättas den avlidnes syster och bror samt deras barn, adoptiv- och fosterbarn till nämnda personer samt makarna till samtliga dessa. Med samtycke av den som innehar gravrätten kan den myndighet i församlingen som svarar för begravningsväsendet bevilja tillstånd för att i graven gravsätts även någon annan person, när det finns särskilda skäl därtill.

5 §

Gravskötsel

En grav skall skötas på ett för begravningsplatsen värdigt sätt. Den som innehar gravrätten svarar för gravskötseln. Kyrkofullmäktige kan dock besluta att på församlingens bekostnad sör-

ja för grundskötseln av de gravar som finns på begravningsplatsen eller på en del av denna. När på begravningsplatsen gravsatts en sådan avliden vars minne ur församlingens synvinkel skall anses viktigt att vårda, kan kyrkofullmäktige besluta att graven skall skötas på församlingens bekostnad.

En församling kan avtala med den som innehar gravrätten om att församlingen för en bestämd tid mot ersättning påtar sig ansvaret för gravskötseln. En församling kan även ingå avtal om gravskötsel så att ersättningarna för skötseln placeras i en särskild gravvårdsfond med vars medel gravarna i fråga skall skötas.

Har skötseln av en grav väsentligt försumats, kan kyrkorådet ålägga den som innehar gravrätten att istandsätta graven inom ett år efter att beslutet har delgetts honom eller henne. Gör han eller hon inte det, kan kyrkorådet förklara gravrätten förverkad. Beslutet skall delges så som anges i 24 kap. 11 § 1 mom.

Finns inte uppgifter om den som innehar en gravrätt eller hans eller hennes vistelseort, skall ett meddelande om det beslut som avses i 3 mom. eller i 14 § 3 mom. begravningslagen eller som annars gäller graven tillkännages genom att ett meddelande om detta utsätts på graven. Beslutet eller meddelandet skall dessutom kungöras i en på orten allmänt spridd tidning.

6 §

Lösande av meningsskiljaktigheter

Meningsskiljaktigheter som gäller en gravrätt, den som innehar en gravrätt, vem som får gravsättas i en grav, skyldigheterna för den som innehar en gravrätt eller andra frågor som gäller en grav eller gravsättning avgörs av kyrkorådet, om inte något annat föreskrivs i begravningslagen.

7 §

Reglemente för begravningsväsendet

Kyrkofullmäktige skall anta ett reglemente för begravningsväsendet som skall underställas domkapitlet för fastställelse.

I reglementet för begravningsväsendet skall tas in närmare bestämmelser om verkställigheten och förfarandet i fråga om gravar, gravbokföring, kraven på gravskötseln och om godkännande av gravvårdar samt om den ordning som skall iakttas på begravningsplatsen.

8 §

Gravgårdsplan och dispositionsplan för en begravningsplats

Kyrkofullmäktige skall för varje begravningsplats godkänna en gravgårdsplan och en dispositionsplan för begravningsplatsen, vilka skall underställas domkapitlet för fastställelse. I kyrkoordningen föreskrivs om de frågor som skall regleras i gravgårdsplanen och dispositionsplanen för en begravningsplats.

IV AVDELNINGEN

STIFTETS FÖRVALTNING

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Stiftet

Stiftet handhar självt sin verksamhet och sköter sin ekonomi enligt denna lag och kyrkoordningen samt enligt bestämmelser som utfärdas med stöd av dem.

2 §

Förvaltningsorgan och förtroendevalda

Stiftsförvaltningen sköts av biskopen, stiftsfullmäktige, domkapitlet, direktioner och tjänsteinnehavarna vid domkapitlet.

Förtroendevalda är de medlemmar som valts in i de organ som nämns i 1 mom. och i tillfälliga kommissioner samt övriga personer som valts till förtroendeuppdrag i stiftet. En tjänsteinnehavare som enligt lag eller någon annan författning är medlem av ett förvaltningsorgan på tjänstens vägnar anses dock inte heller i detta uppdrag vara förtroendevald.

3 §

Förvaltning och förfarande

Om inte något annat bestäms i denna lag eller i kyrkoordningen gäller i fråga om sammankallande av ett organ, ordförandens uppgifter, behandling av ett ärende, beslutförhet, jäv, omröstning, överförande av beslutanderätt, valbarhet och förrättande av val i ett stiftsorgan i tillämpliga delar vad som bestäms om dem i fråga om ett församlingsorgan.

17 b kap.

Stiftsfullmäktige

1 §

Uppgifter

Stiftsfullmäktige skall

1) stödja och främja fullgörandet av kyrkans uppgift i stiftet och i dess församlingar,

2) årligen godkänna stiftets verksamhets- och ekonomiplan samt dess budget,

3) godkänna stiftets verksamhetsberättelse och bokslut för den föregående räkenskapsperioden,

4) inrätta och dra in tjänster vid domkapitlet, om inte något annat följer av 20 kap. 7 § 2 mom.,

5) behandla de initiativ som medlemmarna av stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkoråden, de gemensamma kyrkoråden och församlingsråden har tillställt stiftsfullmäktige, samt

6) utföra de övriga uppdrag som anförtratts stiftsfullmäktige i kyrkolagen, kyrkoordningen och i valordningen för kyrkan.

Stiftsfullmäktige kan högst för sin mandatperiod tillsätta direktioner som är underställda och skall biträda domkapitlet. Direktionernas uppgifter bestäms i instruktioner som antas av stiftsfullmäktige.

2 §

Medlemmar

Medlemmar av stiftsfullmäktige är 14 lekmän och 7 präster.

En av lekmannamedlemmarna i stiftsfullmäktige i Borgå stift skall utses av församlingarna på Åland och en av lekmannamedlemmarna i stiftsfullmäktige i Uleåborgs stift av sametinget.

Stiftsfullmäktige väljer inom sig för sin mandatperiod en ordförande och en vice ordförande. Till ordförande skall väljas en lekmannamedlem.

Biskopen har närvaro- och yttranderätt vid stiftsfullmäktiges sammanträden men inte rätt att delta i beslutsfattandet. I ärkestiftet gäller detta såväl ärkebiskopen som biskopen.

Den från stiftet utsedda lekmannamedlemmen av kyrkostyrelsen och en sådan prästmedlem av kyrkostyrelsen som hör till stiftet samt medlemmarna av domkapitlet har närvaro- och yttranderätt vid stiftsfullmäktiges sammanträden men inte rätt att delta i beslutsfattandet.

3 §

Mandatperiod

Stiftsfullmäktiges mandatperiod börjar den 1 maj som följer närmast efter valen av medlemmar och omfattar fyra år.

4 §

Valbarhet och förrättande av val

I fråga om valbarhet för och val av medlemmar av stiftsfullmäktige gäller på motsvarande sätt vad som i 20 kap. 2—6 och 6 a § bestäms om val av ombud till kyrkomötet. En medlem av domkapitlet samt en tjänsteinnehavare eller en heltidsanställd arbetstagare i arbetsavtalsförhållande vid domkapitlet är dock inte valbar till stiftsfullmäktige.

5 §

Arbetsordning

I en arbetsordning som antas av stiftsfullmäktige bestäms närmare om sammankallande av stiftsfullmäktige, ordförandenas uppgifter, väckande av initiativ, behandling av ärenden och förrättande av val.

18 kap.

Biskopsämbetet

1 §

Biskop och biskopens uppgifter

Biskopen leder förvaltningen och verksamheten i sitt stift samt övervakar församlingarna och prästerna.

3 §

Tidpunkten för val, rösträtt och kandidatuppställning

Rösträtt i valet har

- 4) ett av sametinget utsett ombud vid kyrkomötet i valet av biskop i Uleåborgs stift,
- 5) de lekmannaombud som utsetts till kyrkomötet från stiftet, samt
- 6) de lekmannaelektorer som utsetts av lekmannamelemmarna i kyrkofullmäktige eller

församlingsrådet i stiftets alla församlingar bland de medlemmar som enligt 7 kap. 3 § är valbara till församlingens förtroendeuppdrag så att antalet elektor, de i 3—5 punkten nämnda elektorererna medräknade, blir detsamma som det antal präster och lektorer som nämns i 1 och 2 punkten; från varje församling utses en elektor och övriga elektor bestäms i förhållande till församlingens folkmängd enligt den fördelning som domkapitlet bestämmer.

Rösträtt i valet av ärkebiskop har dessutom domkapitlets medlemmar i de övriga stiftet samt de från stiftet valda ombuden till kyrkomötet och det av sametinget utsedda ombudet.

19 kap.

Domkapitlet

1 §

Uppgifter

Domkapitlet sköter den kyrkliga förvaltningen och verksamheten i stiftet så som bestäms i denna lag, kyrkoordningen och valordningen för kyrkan och föreskrivs med stöd av dem.

Domkapitlet företräder kyrkan i ärenden som gäller stiftet och för dess talan vid domstolar och hos andra myndigheter samt ingår avtal och företar andra rättshandlingar på stiftets vägnar.

2 §

Medlemmar

Medlemmar av domkapitlet är biskopen såsom ordförande, domprosten, som är domkyrkoförsamlingens kyrkoherde, såsom vice ordförande, två prästassessorer, en lekmannamelem samt domkapitlets lagfarna assessor och stiftsdekan.

I ärkestiftet är ärkebiskopen ordförande för domkapitlet när domkapitlet behandlar de ärenden som anges närmare i kyrkoordningen. Biskopen har då rätt att närvara och delta i diskussionen men inte i beslutsfattandet. När biskopen

är ordförande för domkapitlet har ärkebiskopen rätt att närvara och delta i diskussionen men inte i beslutsfattandet.

Fältsbiskopen är extra medlem av domkapitlet, om det är fråga om en militärpräst i ett ärende som gäller tjänstefel eller i ett disciplinärende.

Domkapitlet förordnar för fem år i sänder till suppleanter för de prästerliga medlemmarna fem erfarna präster och två suppleanter för domkapitlets lagfarna assessor samt bestämmer den ordning i vilken de skall kallas till medlem vid förhinder eller jäv. Lekmannamedlemmen har en första och andra suppleant vilka i denna ordning träder i lekmannamedlemmens ställe vid förhinder eller jäv.

3 §

Behörighetsvillkor och val

Behörig som prästassessor är en sådan kyrkoherde eller kaplan i en församling i stiftet som innehar en sådan kompetens som anges i kyrkoordningen. En prästassessor väljs för tre år åt gången. Vid valet har stiftets präster, om inte något annat följer av 5 kap. 5 §, samt stiftets lektorer rösträtt. Var och en röstar på en kandidat.

Behörig som lekmannamedlem är en sådan lekmannamedlem i en församling i stiftet som är valbar till ett förtroendeuppdrag i församlingen och har samtyckt till att kandidera. Lekmannamedlemmen och suppleanterna väljs för fyra år åt gången. Rösträtt vid valet har lekmannamedlemmarna i stiftsfullmäktige.

Behörig som domkapitlets lagfarna assessor och suppleant för denna är den som avlagt juris kandidatexamen och som är förtrogen med domarvärv eller förvaltning.

Behörig som domkapitlets stiftsdekan är en präst som har avlagt högre pastoralexamen och som är förtrogen med kyrkligt liv och utbildningsuppgifter.

4 §

Beslutförhet

Domkapitlet är beslutfört när mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

Fulltaligt domkapitel skall dock behandla ett ärende som gäller

1) ett yrkande på rättelse av valförslag för prästval, eller

2) huruvida en präst eller lektor hållit fast vid kyrkans bekännelse.

När ett valförslag görs upp eller detta rättas skall omröstning förrättas särskilt om varje förslagsrum.

5 §

Överföring av befogenhet

En tjänsteman vid domkapitlet kan inom de gränser som bestäms i kyrkoordningen berättigas att på domkapitlets vägnar avgöra ärenden som är av sådan betydelse att de inte kräver en behandling i domkapitlet. Tjänstemannens beslut kan på det sätt som bestäms i kyrkoordningen överföras till domkapitlet för avgörande.

7 §

Muntlig förhandling, syn och hörande

— — — — —
Då en part kallas till muntlig förhandling eller till syn skall i kallelsen samtidigt uppges att frånvaro inte hindrar att saken behandlas och avgörs.

11 §

Kontraktsprost

— — — — —

20 kap.

Kyrkomötet

7 §

Kyrkomötets uppgifter

På kyrkomötet ankommer:

12) att låta granska räkenskaperna och förvaltningen för fonderna inom kyrkans centralfond samt för övriga fonder och andra tillgångar som kyrkostyrelsen och stiftsmyndigheterna förvaltar samt att fastställa boksluten för dem och att besluta om beviljande av ansvarsfrihet,

9 §

Framställningar, initiativ och handläggningen av ärenden

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett ombud rätt att ta initiativ vid kyrkomötet. Om behandlingen av dessa vid plenum och i utskott samt om omröstning och val bestäms i kyrkoordningen. Närmare bestämmelser om dessa kan ges i arbetsordningen.

22 kap.

Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans avtalsdelegation

2 §

Kyrkostyrelsens uppgifter

På kyrkostyrelsen ankommer, om inte något annat stadgas eller bestäms i denna lag eller i kyrkoordningen,

7) att inrätta och dra in tjänster vid kyrkostyrelsen, om inte något annat följer av 20 kap. 7 § 2 mom.,

Kyrkostyrelsen företräder kyrkan och för dess talan vid domstolar och andra myndigheter samt ingår avtal och företar andra rättshandlingar på kyrkans vägnar, om inte något annat följer av 19 kap. 1 § 2 mom.

6 §

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är en för kyrkan gemensam fond, vars tillgångar används inom ramen för centralfondens budget:

6) för betalning av stiftens utgifter,

Kyrkans centralfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter anstaltens uppgifter så som särskilt bestäms därom.

23 kap.

Disciplinärt förfarande

4 §

Undersökningsombud och disciplinombud

Domkapitlet förordnar för fyra år i sänder ett undersökningsombud för den förberedande undersökning av disciplinära ärenden som skall utföras i stiftet. Undersökningsombudet skall vara en med kyrkans verksamhet och förvaltning förtrogen person som avlagt juris kandidatexamen eller erhållit annan för uppgiften lämplig utbildning.

5 §

Förberedande undersökning

Har en i 3 § nämnd myndighet grundad anledning att förmoda att en präst eller någon annan tjänsteinnehavare som lyder under myndighetens disciplinrätt har gjort sig skyldig till ett tjänstebrott eller till ett sådant beteende som kan föranleda disciplinstraff, skall den se till att en förberedande undersökning verkställs i saken.

Undersökningen utförs av stiftets undersökningsombud. Efter att undersökningen blivit klar skall myndigheten, om undersökningen ger anledning därtill, ge undersökningsmaterialet till den allmänna åklagaren eller till disciplinombudet eller inleda ett disciplinärt förfarande.

24 kap.

Underställning och ändringssökande

1 §

Underställning

När ett beslut som fattats av en myndighet i en församling eller en kyrklig samfällighet skall underställas, ankommer det på kyrkorådet eller församlingsrådet, då beslutet gäller en församlings myndighet, och på gemensamma kyrkorådet, då beslutet gäller en kyrklig samfällighets myndighet, att sköta underställningen och sända handlingarna till domkapitlet. Ankommer det på kyrkostyrelsen eller undervisningsministeriet att pröva det ärende som skall underställas, skall domkapitlet översända handlingarna jämte eget utlåtande till kyrkostyrelsen. Ett beslut som skall underställas undervisningsministeriet översänds till dess prövning endast om kyrkostyrelsen har förordat fastställelse av beslutet.

3 §

Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av en myndighet kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande enligt följande, om inte något annat bestäms i denna lag:

1) hos församlingens kyrkoråd eller församlingsråd i fråga om beslut av kyrkorådet eller församlingsrådet, deras sektioner samt av ett organ, en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare som är underställd kyrkorådet eller församlingsrådet,

2) hos en kyrklig samfällighets gemensamma kyrkoråd i fråga om beslut av gemensamma kyrkorådet, dess sektion samt av ett organ, en för-

troendevald eller en tjänsteinnehavare som är underställd gemensamma kyrkorådet,

3) hos domkapitlet i fråga om sådana beslut av en kyrkoherde som gäller beviljande av fritid, semester och tjänstledighet enligt 6 kap. 12 § 1 mom. kyrkoordningen samt hos kyrkorådet eller församlingsrådet i fråga om kyrkoherdens beslut i övriga ärenden,

4) hos domkapitlet i fråga om sådana beslut av domkapitlet som gäller huruvida en präst håller fast vid kyrkans bekännelse enligt 5 kap. 3 § och en lektor enligt 6 kap. 12 § och ett sådant valförslag för prästval som avses i 6 kap. 22 § kyrkoordningen samt i fråga om beslut av ett organ eller en tjänsteinnehavare som är underställda domkapitlet,

5) hos kyrkostyrelsen i fråga om beslut av en sektion inom kyrkostyrelsen, ämbetskollegiet, direktionen för pensionsfonden inom kyrkans centralfond samt av något annat förvaltningsorgan eller en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen, samt

6) hos valnämnden i fråga om den vallängd som används vid prästval eller församlingsval.

I ett beslut som avses i 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

I fråga om rättelse av befolkningsuppgifter i kyrkböckerna gäller vad som bestäms i befolkningsdatalagen (507/1993). I fråga om rättelse av andra uppgifter än befolkningsuppgifter i församlingarnas medlemsregister gäller vad som bestäms i personuppgiftslagen (523/1999).

4 §

Kyrkobesvär

Ändring i beslut som fattats av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, församlingens och stiftets valnämnd, stiftsfullmäktige, domkapitlet och kyrkostyrelsen samt i beslut som kyrkorådet, församlingsrådet och gemensamma kyrkorådet meddelat med anledning av ett rättelseyrkande eller ett disciplinärt förfarande söks hos förvaltningsdomstolen genom kyrkobesvär. Besvär i ett ärende som skall underställas skall dock anföras hos underställningsmyndigheten.

Besvär får anföras på den grund att

- 1) beslutet har tillkommit i oriktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har över-skridit sina befogenheter, eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Besvär över ett sådant beslut av en församling eller kyrklig samfällighet som skall underställas kan grundas även på att beslutet inte är ändamålsenligt. Besvär över ett beslut av underställningsmyndigheten kan anföras endast på den grund som anges i 2 mom.

Ändringssökanden skall framföra de besvärsgrunder som avses i 2 eller 3 mom. innan besvärstiden löper ut.

5 §

Rättelse- och överklagbarhet

Rättelse får inte yrkas i och kyrkobesvär får inte anföras över beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

6 §

Rätt att framställa rättelseyrkande och besvär-rätt

Rättelseyrkande får framställas och kyrkobesvär anföras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (*part*) samt i fråga om ett beslut av en församlingsmyndighet också av en församlingsmedlem.

Rättelse får yrkas i och kyrkobesvär anföras över beslut av en kyrklig samfällighets myndighet även av samfällighetens medlemsförsamlingar och dessas medlemmar samt i fråga om beslut av församlingarnas gemensamma organ av en församling som är part i avtalet och dess församlingsmedlemmar.

När beslut som en församlingsmyndighet har underställt har lämnats utan prövning eller fastställelse eller har ändrats har kyrkorådet eller församlingsrådet rätt att anföras besvär över avgörandet. Om det underställda beslutet har fattats av en myndighet inom en kyrklig samfällighet har gemensamma kyrkorådet besvärsrätt.

Om det underställda beslutet har ändrats eller lämnats utan prövning gäller i fråga om besvärsrätten för en part eller en församlingsmedlem vad som föreskrivs i 4 § 2 mom. och ovan i 1 och 2 mom.

En kyrklig myndighet som fattat beslut enligt denna lag, kyrkoordningen eller valordningen för kyrkan har rätt att anföras besvär över förvaltningsdomstolens beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt myndighetens beslut.

Ett disciplinombud har rätt att anföras besvär över beslut som givits i disciplinära ärenden som avses i 23 kap. 3 § 1 och 2 mom. samt 4 § 3 mom.

Ändring i ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får sökas genom kyrkobesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, får ändring i beslutet sökas genom kyrkobesvär också av den som med stöd av 1 eller 2 mom. har rätt att anföras kyrkobesvär.

7 §

Rätt att framställa rättelseyrkande och besvär-rätt i fråga om vallängd

Kyrkoherden får yrka rättelse i och anföras kyrkobesvär över vallängden för prästval och församlingsval på den grund att någon utan skäl har utelämnats ur vallängden eller i den felaktigt antecknats sakna eller inneha rösträtt.

En röstberättigad församlingsmedlems rätt att yrka rättelse och anföras besvär bestäms enligt 6 § 1 mom. i detta kapitel.

Förvaltningsdomstolen skall före valförrättningen fatta beslut gällande besvär som anförts över valnämndens beslut samt sända uppgift om beslutet till den vars rösträtt beslutet gäller och till valnämnden.

8 §

Besvär över pensionsbeslut

Om sökande av ändring i ett sådant beslut som kyrkans centralfond meddelat med stöd av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

(298/1966) och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/1970) bestäms i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan och i lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan.

9 §

Rättelseyrkande- och besvärstid

Ett rättelseyrkande skall framställas inom 14 dagar och kyrkobesvär anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Ett yrkande på rättelse av en sådan vallängd som avses i 2 kap. 15 § valordningen för kyrkan skall dock framställas senast den andra vardagen efter utgången av den tid för framläggande som i 18 § i samma kapitel föreskrivs i fråga om vallängden.

10 §

Anvisning om rättelseyrkande och besvärсанvisning

Till ett beslut över vilket kyrkobesvär får anföras skall fogas besvärсанvisning.

Till ett beslut i vilket rättelse får yrkas skall fogas anvisning om rättelseyrkande.

Till ett beslut i vilket rättelse inte får yrkas och över vilket kyrkobesvär inte får anföras skall fogas ett meddelande om förbud mot ändringssökande och på vilken bestämmelse förbudet baserar sig.

11 §

Delgivning av beslut

Parterna skall för kännedom sändas ett protokollsutdrag gällande beslutet jämte anvisning om rättelseyrkande eller besvärсанvisning, intermistiska beslut, kallelser och andra sådana meddelanden särskilt per brev om de inte har givits till parten skriftligen vid sammanträdet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat visas.

En församlingsmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet eller underställnings-

ler besvärsmyndighetens beslut har lagts fram offentligt eller vid prästval när valresultatet har kungjorts.

Den som innehar en gravrätt anses ha fått del av ett beslut som avses i 17 kap. 5 § 4 mom. när kungörelsen om beslutet har publicerats i en tidning.

Om delgivning av ett beslut i ett pensionsärende föreskrivs i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan och i lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan.

12 §

Behörig förvaltningsdomstol

Besvär anföras

1) över beslut av ett domkapitel och stiftsfullmäktige samt av en myndighet i en församling eller kyrklig samfällighet som hör till stiftet hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets domkapitlet är beläget, och

2) över beslut av kyrkostyrelsen hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Ett förvaltningstvistemål behandlas vid den förvaltningsdomstol som enligt 1 mom. är behörig att behandla besvär över beslut av den kyrkliga myndighet som är part i förvaltningstvistemålet. Om parterna i förvaltningstvistemålet utgörs av två kyrkliga myndigheter, behandlas målet vid den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet som är svarande är belägen enligt 1 mom.

13 §

Fullföljd

Förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om beslutet gäller besvär över ett beslut av en församlings eller en kyrklig samfällighets myndighet skall det utan dröjsmål tillkännages genom anslag på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens anslagstavla.

Besvärstiden räknas från den tidpunkt då tillkännagivandet om beslutet har anslagits. Om be-

slutet särskilt har delgivits den som saken gäller, räknas besvärstiden dock från delfåendet.

14 §

Begränsning av rätten att yrka rättelse och att anförda besvär

Ändring får inte sökas genom rättelseyrkande eller besvär i

- 1) beslut av kyrkomötet eller biskopsmötet,
- 2) beslut som biskopen och domkapitlet gemensamt har fattat om godkännande till prästämber eller beslut som biskopen har fattat ensam, förutom beslut med stöd av 19 kap. 5 §,
- 3) beslut av kyrkostyrelsen i ett ärende som avses i 8 kap. 5 § 1 och 2 mom.,
- 4) beslut av domkapitlet i ärenden som avses i 2 kap. 3 § och 9 § 2 mom., 6 kap. 13 §, 16 § 1 mom., 20 §, 29 § 1 mom., 33 §, 35 § 1 mom. och 57 §, 9 kap. 7 § och 19 kap. 11 § kyrkoordningen och 2 kap. 30 § 3 mom., 62 § 1—4 mom. och 63 § 3 mom. valordningen för kyrkan samt i beslut som gäller godkännande av en sådan examen i ledning av församlingsarbete som avses i 6 kap. 18 § 1 mom.,
- 5) beslut av valnämnden i ett ärende som avses i 2 kap. 39 § 1 mom. 2—8 punkten eller 2 och 3 mom. valordningen för kyrkan och inte heller i valmyndighetens åtgärd eller beslut som gäller förrättande av förhandsröstning i hemmet, samt i
- 6) förvaltningsdomstolens beslut som gäller vallängden vid prästval eller församlingsval.

En församlingsmedlem har inte rätt att yrka rättelse i eller anförda besvär enligt 6 § 1 mom. över kyrkorådets eller församlingsrådets beslut om det gäller sådan diakoni, kristen fostran eller undervisning som riktar sig till någon annan person.

Över ett sådant beslut om upphandling som fattats av en myndighet i en församling eller i en kyrklig samfällighet, av domkapitlet eller av kyrkostyrelsen får kyrkobesvär inte anföras på den grund att beslutet strider mot lagen om offentlig upphandling (1505/1992), om prövning-

en av ärendet hör till marknadsdomstolens behörighet.

15 §

Rättelse av valresultat

Om förfarandet vid val av en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare är lagstridigt skall valet upphävas eller, om felaktigheten avser endast beräkningen av valresultatet, bestämmas att det skall rättas. Om förfarandet är lagstridigt vid biskopsval, prästval, församlingsval eller vid val av ombud till kyrkomötet eller av medlem av stiftsfullmäktige och denna omständighet har kunnat påverka valresultatet skall bestämmas att valet skall förrättas på nytt om inte besvärsmyndigheten kan rätta valresultatet.

16 §

Övriga bestämmelser om rättskipningsärenden

Om inte något annat föreskrivs i denna lag skall vid behandlingen av besvär och förvaltningsvistemål iaktas vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

25 kap.

Kompletterande stadganden

1 §

Besluts verkställbarhet

— — — — —
Föreskrivs inte något annat i denna lag eller med stöd av den, skall vid verkställigheten av kyrkostyrelsens, stiftsfullmäktiges eller domkapitlets beslut förvaltningsprocesslagen iaktas. Kyrkostyrelsen, stiftsfullmäktige eller domkapitlet har dock rätt att själv besluta att beslut skall verkställas omedelbart om ärendet är så brådskande att ett dröjsmål skulle orsaka synnerlig skada.

3 §

Framläggande av protokoll

Kyrkofullmäktiges, gemensamma kyrkofullmäktiges, kyrkorådets, församlingsrådets och gemensamma kyrkorådets protokoll och valnämndens beslut om fastställande av resultatet av församlingsval jämte anvisning om rättelseyrkande eller besvärshanvisning skall efter justeringen hållas framlagda så som därom på förhand meddelats på församlingens anslagstavla. Protokoll som satts upp av någon annan myndighet inom församlingen skall på motsvarande sätt hållas framlagda om myndigheten i fråga anser det nödvändigt.

Underställningsmyndighetens och besvärshandlingsmyndighetens beslut jämte anvisning om rättelseyrkande eller besvärshanvisning skall hållas framlagda på samma sätt som kyrkorådets protokoll.

Protokollet eller beslutet skall hållas framlagda åtminstone under den tid som reserverats för rättelseyrkande eller anförande av besvär.

4 §

Delgivning till församling, kyrklig samfällighet, stift eller kyrkan

— — — — —
Stämning eller något annat tillkännagivande som skall delges ett stift skall tillställas domkapitlets ordförande eller den tjänsteinnehavare som i arbetsordningen för domkapitlet har förordnats att ta emot tillkännagivanden.

I rättegångsbalken bestäms om när delfåendet av en stämning eller ett beslut av allmän domstol skall anses ha skett. Om delfående av andra meddelanden eller handlingar gäller förvaltningslagen.

5 §

Behandlingen av förvaltningsärenden

När ett förvaltningsärende handläggs hos kyrkliga myndigheter skall förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myn-

digheternas verksamhet (13/2003) iakttas, om inte något annat följer av denna lag. Vad som bestäms i 28 § 1 mom. 6 punkten förvaltningslagen tillämpas dock inte i kyrkoförvaltningen.

Kyrkostyrelsens förtroendevalda samt dess tjänsteinnehavare och arbetstagare kan dock utan hinder av 28 § 1 mom. 4 och 5 punkten förvaltningslagen behandla ett pensionsärende som grundar sig på pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan eller lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan eller en fråga som anknyter till ordnandet av pensionsskyddet och som gäller en församling eller en kyrklig samfällighet eller en sådan kyrklig förening, stiftelse eller annan sammanslutning som ingått ett pensionsavtal med kyrkostyrelsen eller tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är anställda hos dem.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas, om beslutet gäller val som förrättats av ett kyrkligt organ med flera medlemmar.

6 §

Ledande av möte och begränsning av yttranderätten

Vid möten som hålls av ett kyrkligt organ skall ordföranden leda behandlingen av ärendena och svara för ordningen. Om en medlem uppträder så att mötets gång störs, skall ordföranden uppmana honom eller henne att uppträda så som omständigheterna kräver. Om medlemmen inte iakttar uppmaningen kan ordföranden bestämma att han eller hon skall avlägsnas. Om oordning uppkommer skall ordföranden avbryta eller avsluta mötet.

En medlem har yttranderätt i det ärende som behandlas. Medlemmen skall hålla sig till saken när han eller hon yttrar sig. Om medlemmen avviker från saken i sitt yttrande, skall ordföranden uppmana medlemmen att hålla sig till saken. Om medlemmen inte iakttar uppmaningen kan ordföranden förbjuda denna att fortsätta att yttra sig. Om en medlem drar ut på sitt yttrande trots att detta är uppenbart onödigt, kan ordföranden efter att ha anmärkt på saken förbjuda medlemmen att fortsätta att yttra sig.

I en arbetsordning eller i något annat reglemente eller någon annan instruktion kan tas in sådana bestämmelser om omfånget på medlemmarnas inlägg i enskilda frågor som är nödvändiga för att trygga mötets gång.

Vad som ovan föreskrivs om medlemmar i ett organ gäller också den som har en på lag eller på en med stöd av lag utfärdad bestämmelse eller föreskrift baserad närvaro- och yttranderätt vid organets möten.

8 §

Offentlighet och sekretess

En förtroendevald har rätt att av myndigheter-na få sådana uppgifter samt handlingar för påseende som han eller hon anser vara nödvändiga i sitt värv, om inte något annat följer av bestämmelserna om sekretess.

9 §

Föredragandens ansvar

Skall ett beslut av en kyrklig myndighet fattas på föredragning av en tjänsteinnehavare enligt en bestämmelse i kyrkolag eller en med stöd därav utfärdad författning eller enligt befallning av en förman i tjänsten, är föredraganden ansvarig för vad som har beslutats på hans eller hennes föredragning, om han eller hon inte har anmält avvikande åsikt till protokollet eller beslutsläggaren.

10 a §

Representationen för kvinnor och män i olika organ

I kyrkliga organ skall med undantag för kyrkomötet, stiftsfullmäktige, biskopsmötet, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet finnas såväl

kvinnor som män vardera minst 40 procent, om inte något annat följer av särskilda skäl.

11 §

Förtroendevaldas mandatperiod

En förtroendevald kvarstår i sitt uppdrag den tid för vilken han eller hon utsetts och även därefter till dess att någon annan blivit vald i hans eller hennes ställe. Om besvär har anförts över det val genom vilket en förtroendevald blivit vald skall denna sköta sitt uppdrag tills besvären har avgjorts och ifall nytt val förrättas till dess någon annan har blivit vald.

15 §

Beslutförheten under undantagsförhållanden

Domkapitlet kan i de fall som avses i 1 mom. fatta nödvändiga och brådska beslut som hör till domkapitlets och stiftsfullmäktiges behörighet, då biskopen eller domprosten samt två andra medlemmar av domkapitlet är närvarande.

26 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

7 §

Begravningsväsendet

Om en församling före denna lags ikraftträdande har överlåtitt en grav för all framtid skall denna överlåtelse fortfarande gälla så länge graven utgör en del av en fredad begravningsplats. Beträffande en sådan grav skall dock 17 kap. 5 § tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 200 . Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Mandatperioden för de stiftsmöten och prosterimöten som valts innan denna lag träder i kraft löper ut när fyra månader förflutit från la-

gens ikraftträdande. Domkapitlets sammansättning enligt 19 kap. 2 § tas i bruk när fem månader förflutit från lagens ikraftträdande.

Denna lag tillämpas inte på ett rättelseyrkande, besvär eller en underställning som gäller ett beslut som fattats innan denna lag träder i kraft, på ett förvaltningsvistemål som anhängiggjorts innan denna lag träder i kraft och inte heller på

behandlingen av ett sådant ärende på grund av besvär hos en högre besvärsmyndighet.

När denna lag träder i kraft ändras tjänstebe-teckningen till stiftsdekan för den tjänsteinnehavare som svarar för domkapitlets stiftsverksamhet. En tjänsteinnehavare som inte uppfyller behörighetsvillkoren för tjänsten när lagen träder i kraft bibehåller sitt tjänsteförhållande.

Helsingfors den 15 december 2003